

การพัฒนาชุดการสอนอ่าน “เรื่องน่ารู้จังหวัดสมุทรสาคร” ตามรูปแบบการเรียนรู้
การสอนภาษาไทยแบบสร้างเสริม สะสมประสบการณ์ภาษา
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

Development of a reading instruction package entitled “Interesting Story about Samutsakhon” according to the instruction model of creating, supplementing and accumulating language experience for grade 2 students.

มณีรัตน์ น้อยอุทัย¹ และ สมจิต จันทรฉาย²

¹นักศึกษาลัทธิสุตตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Maneerat04@gmail.com

²ประธานสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
janjai@npru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาชุดการสอนอ่าน “เรื่องน่ารู้จังหวัดสมุทรสาคร” ตามรูปแบบการเรียนรู้ การสอนภาษาไทยแบบสร้างเสริม สะสมประสบการณ์ภาษา 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านและการเขียนของนักเรียน ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยแบบสร้างเสริม สะสมประสบการณ์ภาษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนเทศบาล วัดช่องลม(เปี่ยมวิทยาคม) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบประเมินชุดการสอนอ่าน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านและการเขียนของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที ผลการวิจัยพบว่าชุดการสอนอ่านที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย ชุดการสอนอ่านย่อย 3 ชุด มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ และ ผลสัมฤทธิ์การอ่านและการเขียนของนักเรียนหลังเรียนด้วย ชุดการสอนอ่านสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ชุดการสอนอ่านเรื่องน่ารู้จังหวัดสมุทรสาคร รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยแบบสร้างเสริม สะสม ประสบการณ์ภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

Abstract

The purposes of this research were to 1) develop a reading instructional package entitled “Interesting Story about Samutsakhon” according to the instruction model of creating, supplementing and accumulating language experience; and 2) compare students’ achievement in reading and writing Thai language before and after implementing the reading instructional package. The sample group was the 30 grade 2 students of Tedsaban Wat Chong-Lom School (PiemWittayakorn) under Samutsakhon Municipality in the second semester of academic year 2012. The research tools used to collect data were an evaluating form of the reading and writing achievement tests. Statistics used for data analysis were mean, standard deviation and dependent t-test. The results of this research show that the reading

instructional package consisted of three reading parts. The effectiveness of the developed reading instructional package met the accepted criteria; the students' achievement in reading and writing Thai language after implementing the reading instructional package was higher than before with a statistical significance level of .05.

Keywords: Reading instructional package, Instruction model of creating, Supplementing and accumulating language experience, Grade 2 students

1. บทนำ

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติไทย มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตและความเป็นปึกแผ่นของสังคมไทย ภาษาไทยจึงเป็นวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญเพราะเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงเอกลักษณ์และความเป็นชาติไทยอีกทั้งยังเป็นเครื่องมือสำหรับการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในวิทยาการต่างๆ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นกลุ่มสาระหนึ่งในจำนวน 8 กลุ่มสาระ ซึ่งการเรียนในระดับประถมศึกษามุ่งเน้นทักษะพื้นฐานด้านการอ่านและการเขียนเพราะเป็นทักษะที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องคำนึงถึงการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน เห็นคุณค่าและความสำคัญของเรื่องที่อ่าน มีวิจารณญาณในการวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน สามารถรับรู้เรื่องราว จับประเด็นสำคัญ ตอบคำถามได้ถูกต้อง มีความสามารถในการสรุปความ [1] สำหรับทักษะการเขียนนั้น เป็นทักษะที่มีความสำคัญมากทั้งในด้านการศึกษาเล่าเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวันเพราะต้องใช้เพื่อการสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้ ความคิดและความเข้าใจเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจ [2] แม้ว่าการอ่านและการเขียนจะมีความสำคัญ แต่คุณภาพของการจัดการศึกษาในด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ จากการวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนเทศบาลนครสมุทรสาคร อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่าได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านเท่ากับ 42.48 ด้านการเขียนเท่ากับ 48.66 [3] ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนเทศบาลวัดช่องลม(เปี่ยมวิทยาคม) ซึ่งเป็นโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร พบปัญหาในด้านการอ่านของนักเรียนว่า ผู้เรียนอ่านไม่ออก ไม่สามารถนำหลักการอ่านแจกลูกประสมคำไปอ่านคำใหม่ อ่านออกแต่ช้าและไม่คล่อง อ่านได้แต่ไม่เข้าใจ ความหมายในสิ่งที่อ่าน ไม่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ นักเรียนไม่สนใจการอ่าน ในด้านสื่อการสอนพบว่ามีปัญหา การขาดแคลนหนังสือส่งเสริมการอ่านที่เป็นเรื่องราวในท้องถิ่น ที่ให้ความรู้และประสบการณ์ที่ใกล้ตัวเด็ก การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนขาดความหลากหลายและน่าสนใจ จากการศึกษางานวิจัยด้านนวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการอ่านนั้น ผู้วิจัยพบว่ารูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยแบบสร้าง เสริม สะสมประสบการณ์ภาษา [4] เป็นรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยที่มีความเหมาะสมสำหรับการพัฒนาการอ่าน การเขียนสำหรับเด็กเริ่มเรียนและยังช่วยพัฒนานิสัยรักการอ่านได้ รูปแบบนี้ได้ประสมประสานจุดเด่นของการสอนภาษาไทยแบบแจกลูกประสมคำที่ช่วยให้นักเรียนอ่านออกและนำหลักการอ่านไปอ่านคำใหม่ได้ด้วยตนเอง กับแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมที่ให้ผู้เรียนได้อ่านอย่างมีความหมายจากสื่อการอ่านที่เป็นนิทานหรือวรรณกรรมสำหรับทำให้นักเรียนมีความสนใจและเกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลินจากการอ่าน จากการศึกษางานวิจัยพบว่าผู้สอนรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยแบบสร้าง เสริม สะสมประสบการณ์ภาษาไปทดลองใช้กับการสอนภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 [5] ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 [6] และชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 [7] พบว่าผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน การเขียนของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งสิ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยแบบสร้าง เสริม สะสมประสบการณ์ภาษาไปใช้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน การเขียนของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร โดยพัฒนาสื่อการอ่านที่เป็นเรื่องน่ารู้เกี่ยวกับจังหวัดสมุทรสาครและพัฒนาแผนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยแบบสร้าง เสริม สะสมประสบการณ์ภาษาเพื่อใช้เป็นสื่อการสอนสำเร็จรูปที่เรียกว่าเป็นชุดการสอนอ่านสำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

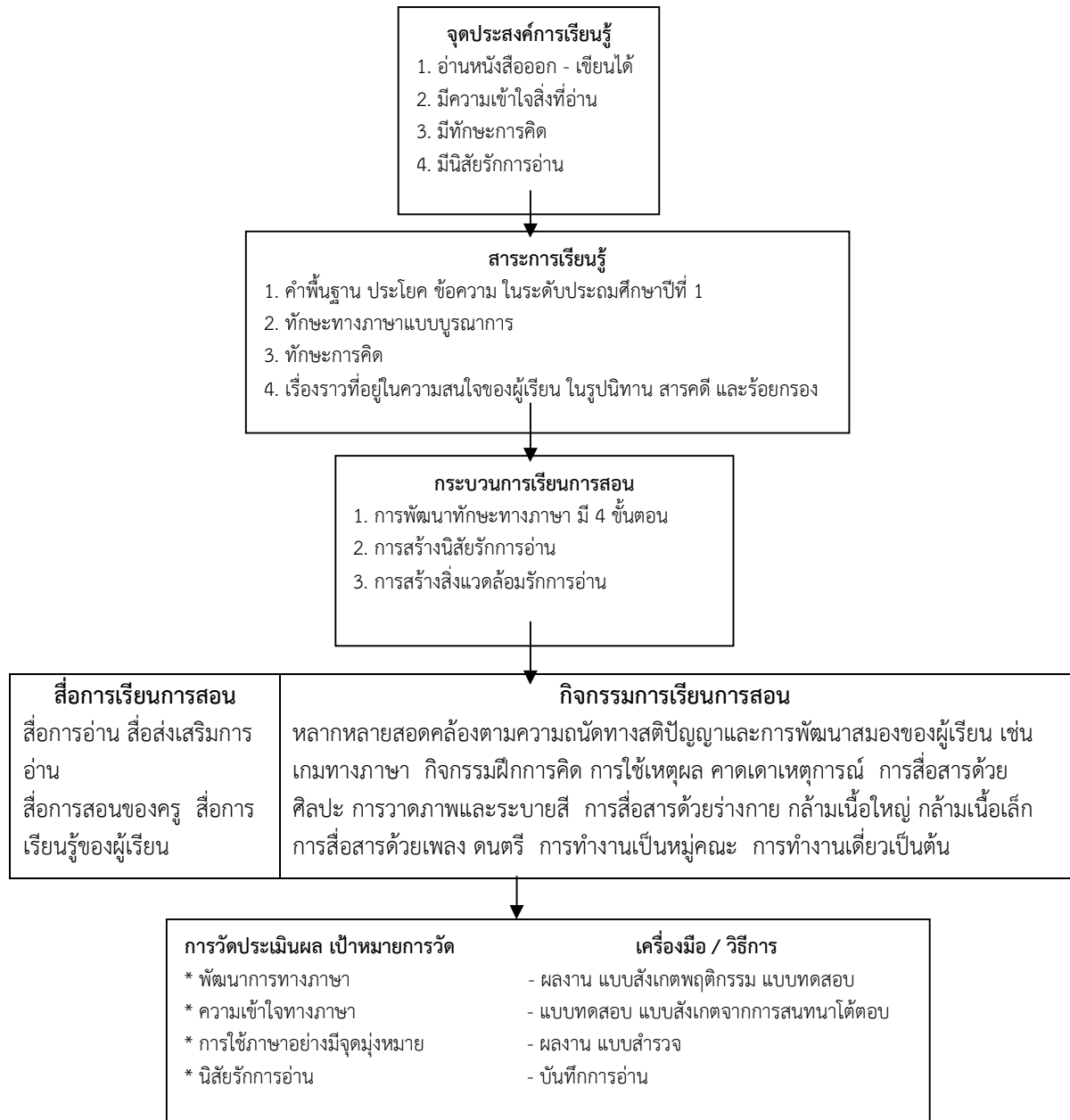
1. เพื่อพัฒนาชุดการสอนอ่าน “เรื่องน่ารู้จังหวัดสมุทรสาคร” ตามรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยแบบสร้างเสริม สะสมประสบการณ์ภาษา
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านและการเขียนของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยแบบสร้างเสริม สะสมประสบการณ์ภาษา

3. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยแบบสร้างเสริม สะสมประสบการณ์ภาษา เป็นรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับเด็กเริ่มเรียนที่ผสมผสานจุดเด่นของการสอนภาษาไทยแบบแจกลูกประสมคำซึ่งช่วยให้นักเรียนอ่านออกและนำหลักการไปอ่านคำใหม่ได้ด้วยตนเอง กับแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่เน้นการให้ปัจจัยป้อนเข้าที่มีความหมายกับผู้เรียนอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยมีครู ผู้ปกครองและสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและเสริมประสบการณ์ภาษาให้แก่ผู้เรียนจนเกิดการสะสมทำให้ผู้เรียนสามารถแสดงออกทางภาษาได้ด้วยความมั่นใจ สมจิต จันทรฉายและคณะ (2544) รูปแบบนี้มีหลักการในการพัฒนาทักษะทางภาษาให้กับผู้เรียนดังนี้

1. เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่บูรณาการการฟัง พูด อ่านและเขียน
2. ใช้สื่อการอ่านที่เป็นนิทานหรือสาระบันเทิงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ ในสังคมและสิ่งแวดล้อมที่นักเรียนสนใจและสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้เรียน
3. เป็นรูปแบบที่ใช้ลักษณะเด่นของภาษาไทย ในด้านการอ่านแบบแจกลูกประสมคำเพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านคำใหม่ได้ด้วยตนเอง ทำให้การอ่านแตกฉาน
4. ใช้แนวคิดการอ่านแบบภาษาธรรมชาติ/ภาษาแบบองค์รวม (Whole Language) คือการอ่านที่มีความหมายโดยเริ่มต้นจากข้อความทั้งข้อความ เรื่องทั้งเรื่องเพื่อตอบสนองความสนใจในการอ่านและรู้เรื่องราวในสิ่งที่อ่าน
5. กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาควรเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างหลากหลาย เพื่อตอบสนองความสามารถทางสติปัญญาที่แตกต่างกันของบุคคล
6. นักเรียนทุกคนสามารถอ่านเขียนได้ แต่จะเร็วหรือช้าแตกต่างกันขึ้นอยู่กับแรงจูงใจ ประสบการณ์เดิม และการสะสมความเข้าใจทางภาษามากเพียงพอ จนถึงระดับที่สามารถแสดงออกด้วยความมั่นใจ ซึ่งใช้เวลาแตกต่างกันในแต่ละคน
7. สภาพแวดล้อมมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ดังนั้น จึงจำเป็นต้องจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาและพัฒนานิสัยรักการอ่าน ซึ่งประกอบด้วย ปฏิสัมพันธ์ทางบวกระหว่างครูและนักเรียน การสร้างความคุ้นเคยเกี่ยวกับการอ่าน และการสร้างบรรยากาศอิสระให้กับผู้เรียน
8. บทบาทของครูและผู้ปกครอง เป็นตัวแบบให้กับผู้เรียนในด้านพฤติกรรมการอ่านและนิสัยรักการอ่าน ในการช่วยเหลือ สนับสนุนและยกระดับการเรียนรู้ด้านภาษาไทยให้แก่ผู้เรียนอย่างใกล้ชิด

รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยแบบสร้างเสริม สะสมประสบการณ์ภาษา มีองค์ประกอบของการสอนและขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนดังแสดงในแผนภาพดังนี้

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทย
แบบสร้างเสริม สะสมประสบการณ์ภาษา

ที่มา: สมจิต จันทรฉายและคณะ (2545: 8-9)

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (research and development) โดยมีกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดการสอนอ่าน

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้ชุดการสอนอ่าน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและการปรับปรุงชุดการสอนอ่าน

การดำเนินการวิจัยในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อนำมากำหนดผลการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ของชุดการสอนอ่านและจัดทำโครงสร้างของชุดการสอนอ่าน
2. ศึกษารูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยแบบสร้างเสริม สะสมประสบการณ์ภาษา และเอกสารคู่มือการเรียนการสอนภาษาไทย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแผนการเรียนการสอนที่อยู่ในชุดการสอนอ่าน “เรื่องน่ารู้จังหวัดสมุทรสาคร”
3. ศึกษาข้อมูลด้านประวัติความเป็นมาของจังหวัดสมุทรสาคร สภาพภูมิอากาศ สภาพภูมิประเทศ สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ สถานที่ท่องเที่ยว การประกอบอาชีพ ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและวิถีชีวิตของชาวจังหวัดสมุทรสาครเพื่อนำมาใช้พัฒนาเนื้อหาของสื่อการสอนอ่าน “เรื่องน่ารู้จังหวัดสมุทรสาคร”

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดการสอนอ่าน

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานมาดำเนินการออกแบบและสร้างชุดการสอนอ่าน “เรื่องน่ารู้จังหวัดสมุทรสาคร” ตามรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยแบบสร้างเสริม สะสมประสบการณ์ภาษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญในชุดการสอน ดังนี้

1. สื่อการสอน “เรื่องน่ารู้จังหวัดสมุทรสาคร” ประกอบด้วยสื่อการสอน 3 เรื่อง ได้แก่ เล่าเรื่องเมืองสมุทรสาคร สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสาคร และรอบรู้โรงเรียนเรา

2. แผนการจัดการเรียนการสอน จำนวน 18 แผน สำหรับใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยแบบสร้างเสริม สะสมประสบการณ์ภาษา

ในการสร้างชุดการสอนอ่าน “เรื่องน่ารู้จังหวัดสมุทรสาคร” มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของชุดการสอนอ่าน
2. กำหนดขอบข่ายของเนื้อหาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในสาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง ดู พูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม
3. ออกแบบชุดการสอนอ่าน “เรื่องน่ารู้จังหวัดสมุทรสาคร” ซึ่งประกอบด้วยชุดการสอนย่อยจำนวน 3 ชุด
4. สร้างแบบประเมินชุดการสอนอ่าน “เรื่องน่ารู้จังหวัดสมุทรสาคร” ประกอบด้วย แบบประเมินแผนการเรียนการสอน และแบบประเมินสื่อการสอน ซึ่งดัดแปลงเครื่องมือมาจากสุภัญญา มณีโชติ [8]

5. นำชุดการสอนอ่าน “เรื่องน่ารู้จังหวัดสมุทรสาคร” ที่ประกอบด้วยสื่อการสอน แผนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยแบบสร้างเสริม สะสมประสบการณ์ภาษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาในขั้นต้นและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)

6. ปรับปรุงแก้ไขชุดการสอนอ่าน “เรื่องน่ารู้จังหวัดสมุทรสาคร” ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

7. นำชุดการสอนอ่าน “เรื่องน่ารู้จังหวัดสมุทรสาคร” ไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนเทศบาลวัดช่องลม (เปี่ยมวิทยาคม) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการดังนี้

- 1) ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา ความยากง่ายของภาษาที่ใช้ในสื่อการสอนอ่าน ทั้ง 3 เรื่อง โดยทดลองกับนักเรียนจำนวน 3 คน ที่มีระดับสติปัญญา เก่ง 1 คน ปานกลาง 1 คน และอ่อน 1 คน เพื่อนำข้อสังเกตจากการทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไขสื่อการสอน

- 2) ตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยแบบสร้างเสริม สะสมประสบการณ์ภาษาโดยทดลองกับนักเรียนจำนวน 9 คน ที่มีระดับสติปัญญา เก่ง 3 คน ปานกลาง 3 คน และอ่อน 3 คน เพื่อ ตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการเรียนการสอนในแต่ละขั้นตอนของการสอนตลอดจนตรวจสอบการใช้เวลาในแต่ละแผนว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ และนำข้อมูลการทดลองใช้แผนการสอนไปปรับปรุงแก้ไข

ชุดการสอนอ่านที่พัฒนาขึ้นมีโครงสร้างดังนี้

ตารางที่ 1 โครงสร้างชุดการสอนอ่านที่พัฒนาขึ้น

สื่อการอ่าน	แผนการเรียนการสอนภาษาไทย แบบสร้าง เสริม สะสมประสบการณ์ภาษา	เวลาที่ ใช้ (ชั่วโมง)
ชุดที่ 1 เล่าเรื่องเมือง สมุทรสาคร	<p>ขั้นสร้างประสบการณ์ก่อนอ่าน สนทนาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์เดิมของนักเรียนเกี่ยวกับภาพในชุดการสอนอ่านเรื่อง “เล่าเรื่องเมืองสมุทรสาคร” อย่างมีเหตุผล</p> <p>ขั้นสร้างประสบการณ์การอ่าน อ่านออกเสียงร่วมกันตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง “เล่าเรื่องเมืองสมุทรสาคร”</p> <p>ขั้นสร้างเสริมทักษะทางภาษา เรียนรู้ตัวสะกดมาตราแม่ ก กา แม่กน แม่กม</p> <p>ขั้นสร้างผลงานตามความสนใจ เขียนเรื่องจากคำตามจินตนาการเป็นการเขียนเพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิดตลอดจนจินตนาการ ให้ผู้อ่านเข้าใจ</p>	6
ชุดที่ 2 สถานที่ ห้องเที่ยวของ จังหวัด สมุทรสาคร	<p>ขั้นสร้างประสบการณ์ก่อนอ่าน สนทนาคำสำคัญและประเด็นสำคัญของเรื่อง โดยใช้พจนานุกรมช่วยในการค้นหาคำและความหมายของคำ</p> <p>ขั้นสร้างประสบการณ์การอ่าน การอ่านออกเสียงให้ผู้อื่นฟัง จำเป็นต้องอ่านออกเสียงให้ถูกต้อง ชัดเจน รู้จักเว้นวรรคตอน เน้นน้ำเสียงและจังหวะหนักเบา</p> <p>ขั้นสร้างเสริมทักษะทางภาษา เรียนรู้ตัวสะกดมาตราแม่ก ก แม่กบ แม่กค การแต่งประโยคจากภาพ</p> <p>ขั้นสร้างผลงานตามความสนใจ การอ่านและเขียนนิทานแผ่นเดียว</p>	6
ชุดที่ 3 รอบรั้วโรงเรียน เรา	<p>ขั้นสร้างประสบการณ์ก่อนอ่าน สนทนาเกี่ยวกับคำสำคัญและประเด็นสำคัญของเรื่อง คาคณะเนื่อเรื่องและจับใจความสำคัญของเรื่อง</p> <p>ขั้นสร้างประสบการณ์การอ่าน การอ่านออกเสียงให้ผู้อื่นฟัง การอ่านเรื่องร่วมกัน (การอ่านออกเสียง)</p> <p>ขั้นสร้างเสริมทักษะทางภาษา เรียนรู้ตัวสะกดมาตราแม่ก ก แม่กบ แม่กค การแต่งประโยคจากภาพ</p> <p>ขั้นสร้างผลงานตามความสนใจ เขียนเรื่องจากภาพตามจินตนาการ</p>	6

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้ชุดการสอนอ่าน

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้ชุดการสอนอ่านที่ปรับปรุงแล้วกับกลุ่มตัวอย่าง โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการ ดังนี้

1. แบบแผนการทดลอง

ใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียวมีการวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (one group pretest-posttest design) [9]

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 6 โรงเรียน จำนวนนักเรียนประมาณ 600 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 ซึ่งเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนเทศบาลวัดช่องลม(เปี่ยมวิทยาคม) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากพิจารณาเห็นว่าโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดเทศบาลนครสมุทรสาครนั้นทุกโรงเรียนอยู่ในชุมชนที่มีอาณาเขตใกล้เคียงกัน มีสภาพเศรษฐกิจ สังคมระดับเดียวกัน อาชีพส่วนใหญ่ของผู้ปกครองมีอาชีพ รับจ้างเกี่ยวกับการประมง และโรงเรียนเทศบาลวัดช่องลมจัดนักเรียนเข้าชั้นเรียนแบบคละความสามารถ

2.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ ชุดการสอนอ่าน “เรื่อนำรู้จังหวัดสมุทรสาคร”

ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์การอ่าน 2) ผลสัมฤทธิ์การเขียน

3. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่าน
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเขียน

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่าน โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีและวิธีสร้างจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการอ่าน
2. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านเป็นแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านเรื่อง จำนวน 3 เรื่อง แต่ละเรื่องมีคำถามสร้างเป็นแบบเลือกตอบมี 3 ตัวเลือก ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ในการวัด แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
3. จากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดช่องลม (เปี่ยมวิทยาคม) จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนก เพื่อคัดเลือกข้อสอบได้ข้อทดสอบที่มีค่าความยากง่าย ระหว่าง .47 - .77 และค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง .28 - .71 จากนั้นนำแบบทดสอบไปหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบทดสอบทั้งฉบับกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83
4. สำหรับเกณฑ์การประเมินการเขียนเรื่องจากภาพ เป็นแบบประเมินตามเกณฑ์การประเมิน (แบบรูปรีด) ที่ดัดแปลงมาจากสุกัญญา มณีโชติ ผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่นในการให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินของผู้ตรวจ 2 คน โดยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเขียน ไปทดลองใช้กับนักเรียน จำนวน 30 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและนำมาประเมินตามเกณฑ์การประเมิน โดยผู้ประเมิน 2 คน คือผู้วิจัยและเพื่อนครูที่สอนในระดับชั้นเดียวกัน นำผลการประเมินไปหาค่าสหสัมพันธ์ของPearson Product Moment Correlation พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83

4. วิธีดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทดลองใช้ ตั้งแต่วันที่ 8 เมษายน 2556 ถึงวันที่ 10 เมษายน 2556 รวมเวลา 18 ชั่วโมง โดยมีขั้นตอนดำเนินการทดลองดังนี้

1. ก่อนการทดลองผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่าน/เขียน ทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนเทศบาลวัดช่องลม(เปี่ยมวิทยาคม) โดยทดสอบก่อนเรียน
2. ในการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอนทั้ง 4 ขั้น ดังนี้
 - ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างประสบการณ์ก่อนอ่าน
 - ขั้นที่ 2 ขั้นสร้างประสบการณ์การอ่าน
 - ขั้นที่ 3 ขั้นสร้างเสริมทักษะทางภาษา
 - ขั้นที่ 4 ขั้นสร้างผลงานตามความสนใจ
3. หลังการทดลอง ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่าน การเขียนฉบับเดิม ทดสอบกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยทดสอบหลังเรียนแล้วผู้วิจัยนำผลการทดสอบไปวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและการปรับปรุงชุดการสอนอ่าน

1. สื่อการอ่านชุด “เรื่อนำรู้จังหวัดสมุทรสาคร” ผู้วิจัยได้ปรับปรุงในด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านสื่อการอ่าน ผู้วิจัยได้ปรับเนื้อหาให้มีความยาวอยู่ในช่วงความสนใจของนักเรียนที่มีช่วงอายุ 7-8 ปี เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นในการให้นักเรียนสนุกกับการอ่าน จัดหาภาพประกอบเรื่องใหม่ที่พบว่า ขาดความสวยงามสีสันไม่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนไม่สนใจ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงรูปภาพเพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกสนใจอยากเขียนเรื่องและระบายสี และภาพประกอบในสื่อการอ่านมีรูปภาพ และข้อความที่เร้าความสนใจของผู้เรียนช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียนรู้
2. แผนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยแบบสร้าง เสริม สะสม ประสบการณ์ภาษา ผู้วิจัยได้ปรับองค์ประกอบในแผนการเรียนการสอนดังนี้

2.1 เพิ่มกิจกรรมด้านการอ่านและการเขียน และหากิจกรรมที่มีความหลากหลาย น่าสนใจ โดยเน้นกิจกรรมที่เป็นพหุปัญญา ได้แก่ กิจกรรมในชั้นสร้างประสบการณ์ก่อนอ่าน ได้เพิ่มกิจกรรมการทายคำศัพท์ การร้องเพลง กิจกรรมในชั้นสร้างประสบการณ์การอ่าน ได้เพิ่มกิจกรรมการอ่านเรื่องร่วมกัน อ่านออกเสียงทั้งชั้น ส่งเสริมการแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่อ่านโดยใช้คำถามปลายเปิด กิจกรรมในชั้นสร้างเสริมทักษะทางภาษาได้เพิ่มกิจกรรมดังนี้ การอ่านสะกดคำ แจกลูกคำในสื่อการอ่าน เล่นเกมจับคู่กับภาพ วาดภาพประกอบคำ ทำพจนานุกรมคำกับภาพ กิจกรรมในชั้นสร้างผลงานตามความสนใจ ได้เพิ่มกิจกรรมการเขียนบันทึก เขียนเรื่องประกอบภาพและการทำบัตรอวยพร

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้ผู้วิจัยได้กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2.3 สื่อการเรียนรู้ในแต่ละแผน ประกอบด้วย สื่อการอ่านชุด “เรื่องน่ารู้จังหวัดสมุทรสาคร” บัตรคำพยัญชนะ สระ แขนงหมุณผสมคำศัพท์ บัตรภาพ นิทาน เกม เพลง อุปกรณ์สำหรับวาดภาพ อุปกรณ์สำหรับปั้นกระดาษ ปากกา สำหรับเขียนแผนภูมิประสบการณ์

2.4 การประเมินผลการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ทำเครื่องมือวัดความสามารถในการอ่านและการเขียน เพื่อใช้ประเมินผลไปพร้อมๆกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยได้ใส่ไว้ในตอนท้ายของสื่อการอ่านด้วย และในการประเมินผลทุกครั้งผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลไว้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยแบบสร้าง เสริม สะสมประสบการณ์ภาษา

5. ผลการดำเนินการและอภิปรายผล

การวิจัย เรื่องการพัฒนาชุดการสอนอ่าน “เรื่องน่ารู้จังหวัดสมุทรสาคร” ตามรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยแบบสร้าง เสริม สะสมประสบการณ์ภาษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เป็น 2 ตอน โดยแสดงด้วยตารางประกอบคำบรรยายดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการพัฒนาชุดการสอนอ่านเรื่องน่ารู้จังหวัดสมุทรสาครตามรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยแบบสร้าง เสริม สะสมประสบการณ์ภาษา

รายการประเมิน	IOC			เฉลี่ย	ความหมาย
	ชุดที่ 1	ชุดที่ 2	ชุดที่ 3		
1.สื่อการอ่านชุด “เรื่องน่ารู้จังหวัดสมุทรสาคร”	0.89	0.85	0.83	0.86	อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้
2.แผนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยแบบสร้าง เสริม สะสมประสบการณ์ภาษา	0.90	0.88	0.85	0.88	อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

จากตารางผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องจากการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของสื่อการอ่านชุดเรื่องน่ารู้จังหวัดสมุทรสาครตามรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยแบบสร้าง เสริม สะสมประสบการณ์ภาษา และแผนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยแบบสร้าง เสริม สะสมประสบการณ์ภาษา ผลปรากฏว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ทั้งนี้จะเป็นเพราะการสร้างชุดการสอนอ่านผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการและกระบวนการสร้างที่เป็นขั้นตอนและผ่านกระบวนการในการทดลองหาคุณภาพของชุดการสอนอ่านโดยเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการศึกษาหลักสูตรวิเคราะห์หลักสูตร กำหนดโครงสร้างเนื้อหาและจุดประสงค์อีกทั้งออกแบบชุดการสอนอ่านให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ และมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้คำปรึกษาแนะนำ ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม ความสอดคล้องของเนื้อหาจุดประสงค์และรูปแบบของชุดการสอนอ่านและได้ผ่านการพัฒนาตามขั้นตอนการหาประสิทธิภาพจนชุดการสอนอ่านมีคุณภาพในระดับที่ยอมรับได้ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ดังนี้ ค่าเฉลี่ยร้อยละ .80-1.00 อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ค่าเฉลี่ยร้อยละ .50-.79 อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ ค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ .50 ยังใช้ไม่ได้ ซึ่งเป็นไปตามขั้นตอนการสร้างชุดการสอนอ่าน

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านและการเขียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยชุดการสอนอ่าน “เรื่องน่านู้อจังหวัดสมุทรสาคร” ตามรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยแบบสร้างเสริม สะสมประสบการณ์ภาษา

(n=30)

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	40	15.16	5.00	28.26	.000*
หลังเรียน	40	34.23	3.83		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง พบว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านและการเขียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะชุดการสอนอ่านเรื่องน่านู้อจังหวัดสมุทรสาครที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นมีลำดับขั้นตอนในการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยแบบสร้างเสริม สะสมประสบการณ์ภาษาซึ่งเหมาะกับวัยของผู้เรียนโดยประกอบด้วยขั้นตอนจากการอ่านเพื่อความเข้าใจสู่การเรียนรู้หลักภาษาและการนำความรู้จากการอ่านและหลักภาษาไปสู่การเขียนตามขั้นตอนดังนี้ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างประสบการณ์ก่อนอ่าน ขั้นที่ 2 ขั้นสร้างประสบการณ์การอ่าน ขั้นที่ 3 ขั้นสร้างเสริมทักษะทางภาษาและขั้นที่ 4 ขั้นสร้างผลงานตามความสนใจ

6. บทสรุป

ในงานวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการสอนอ่าน “เรื่องน่านู้อจังหวัดสมุทรสาคร” ตามรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยแบบสร้างเสริม สะสมประสบการณ์ภาษาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้พัฒนาชุดการสอนอ่านซึ่งประกอบด้วยชุดการสอนย่อย 3 ชุด คือชุดที่ 1 เล่าเรื่องเมืองสมุทรสาคร ชุดที่ 2 สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสาคร และชุดที่ 3 รอบรู้โรงเรียนเรา แต่ละชุดประกอบด้วยสื่อการอ่านและแผนการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยแบบสร้างเสริม สะสมประสบการณ์ภาษา ซึ่งพัฒนาขึ้นตามขั้นตอนกระบวนการพัฒนาชุดการสอนอ่าน นำชุดการสอนอ่านที่พัฒนาแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดช่องลม (เปี่ยมวิทยาคม) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร หลังการทดลองพบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและการเขียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

7. เอกสารอ้างอิง

- [1] สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. **หลักวิธีการสอนอ่านภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช. 2543.
- [2] กรรณิการ์ พวงเกษม. **ปัญหาและกลวิธีการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วัฒนาพานิช. 2545.
- [3] กองการศึกษา เทศบาลนครสมุทรสาคร. **คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร**. 2554
- [4] สมจิต จันทรฉาย และคณะ. **รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยแบบสร้างเสริม สะสมประสบการณ์ภาษา**. นครปฐม: สถาบันราชภัฏนครปฐม. 2545.
- [5] ลำไย จันทรเรือง. **รายงานการศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยแบบสร้างเสริม สะสมประสบการณ์ภาษาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาการคิดและนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**. นครปฐม: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 1. 2548.
- [6] อนงค์ อ่ำพันทอง. **รายงานการศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยแบบสร้างเสริม สะสมประสบการณ์ภาษาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาการคิดและนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. นครปฐม: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2. 2548.
- [7] ชุติมา เจนประเสริฐ, ลำไย จันทรเรือง, สุกัญญา มณีโชติ, พวงรัตน์ ทวีรัตน์ “**การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทย**

แบบสร้าง เสริม สะสมประสบการณ์ภาษาในรูปแบบปกติ.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. 2551.

- [8] สุกัญญา มณีโชติ. การพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎี โครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. 2555.
- [9] Campbell, D.T. & Stanley, J. *Experimental and Quasi-Experimental Designs for Research*. Chicago: Rand-McNalley. 1973